

Onderwerp

Vervolgacties natuurrampen in Turkije-Syrië en Marokko

Opstellers	Amresh Dewkalie en Mido Sofovic	Behandeldatum	12 maart 2024
Programma	Bestuur en Organisatie, Welzijn, Wijkontwikkeling en Zorg	Status	Openbaar
Portefeuillehouder	H.M.F. Bruls, C. Daemen		

Advies

1. Een bijdrage aan wederopbouw in de provincie Al Haouz in Marokko te leveren en de precieze bijdrage nader te bepalen in afstemming met de VNG International. Deze bijdrage wordt definitief bepaald via een apart collegebesluit.
2. Een bijdrage van € 50.000 euro via de Stichting Wederopbouw Gaziantep te leveren aan een project om een dorpschool te bouwen in de regio Gaziantep in Turkije, conform het principe van cofinanciering (als het lukt om het geld voor ten minste één dorpschool bij elkaar te brengen, dan levert de gemeente een bijdrage).
3. De voorziene uitgaven genoemd onder punten 1 en 2 ten laste te brengen van het programma Bestuur & Organisatie en deze te verantwoorden in de 1e Voortgangsmonitor 2024.
4. De brief aan de raad over de in punten 1 en 2 genoemde initiatieven naar aanleiding van natuurrampen in Turkije-Syrië en Marokko vast te stellen.

Aanleiding

In 2023 hebben natuurrampen in Turkije/Syrië en in Marokko veel impact gehad.

Na de aardbeving in Marokko in september 2023 is ambtelijk contact gezocht met de VNG International om te bezien of en zo ja, welke bijdrage Nijmegen kan leveren aan hulp voor het getroffen gebied in Marokko. VNG International heeft ons december 2023 laten weten dat er concrete mogelijkheden zijn om aan projecten in Marokko deel te nemen.

In het verlengde hiervan heeft de Stichting Wederopbouw Gaziantep in december 2023 om een bijdrage gevraagd aan onze gemeente voor wederopbouwprojecten in de regio Gaziantep in Turkije.

Wij willen de raad informeren over de wijze waarop wij omgaan met de initiatieven in Turkije en in Marokko.

Beoogde impact

Het tonen van solidariteit met slachtoffers van getroffen gebieden in het buitenland naar aanleiding van natuurrampen waarbij relatief grote groepen inwoners van Nijmegen betrokken zijn. Bijvoorbeeld door familie- of vriendschapsbanden met getroffen in het gebied.

Dit sluit aan bij de doelenboom van het programma Bestuur en Organisatie ambitie 1.2: “Het college stuurt als dagelijks bestuur van de stad integraal op de belangrijke opgaven.”, activiteit: “Het college werkt continu aan de goede positionering van Nijmegen op verschillende geografische schaalniveaus”.

Argumenten

1.1 Na de ramp in Marokko heeft het college de intentie uitgesproken om te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om een bijdrage te leveren aan wederopbouwprojecten in het getroffen gebied in Marokko via de VNG International.

Er is contact gelegd met de VNG International om te inventariseren welke concrete mogelijkheden er zijn om deel te nemen aan projecten in Marokko. VNG International heeft een behoefteanalyse met de Marokkaanse vereniging van Gemeenten (Association Marocaine des Présidents des Conseils Communaux - AMPCC) uitgevoerd op technische ondersteuning en wederopbouw van geselecteerde Marokkaanse gemeenten.

1.2 Een bijdrage leveren via de VNG International ligt in het verlengde van onze taakopvatting als gemeentelijke overheid bij internationale hulp.

VNG International, de organisatie voor internationale samenwerking van de VNG, heeft de nodige ervaring met gemeentelijke wederopbouw-projecten na rampen in het buitenland. Een bijdrage via de VNG international heeft als grote voordeel dat dit gebruikt wordt voor projecten die zich vooral richten op de fase van (vroeg) wederopbouw, door aan te sluiten bij de behoefte van het lokale bestuur ter plaatse. “De lokale gemeenschap hier helpt een lokale gemeenschap daar”.

1.3 Er is concrete behoefte bij Marokkaanse gemeenten aan hulp vanuit Nederlandse gemeenten bij de wederbouw.

Eind 2023 heeft VNG International besloten om in de komende drie jaar een duurzame en lange termijn impact te gaan maken in de provincie van Al Haouz (ten zuiden van Marrakech). Het projectvoorstel richt zich op drie aspecten: 1) dienstenverlening, 2) technische ondersteuning voor de wederopbouw en 3) lokaal socio-economische ondersteuning.

1.4 Onze concrete bijdrage kunnen wij op dit moment nog niet bepalen.

Het project in de provincie van Al Haouz gaat momenteel een volgende fase in waarbij deelprojecten worden uitgewerkt. Hierbij vindt een verdere toetsing plaats van de werkelijke behoefte in het Atlasgebergte. Met de VNG hebben wij afgesproken onze bijdrage aan te laten sluiten bij concrete deelprojecten. Hierover blijven wij in contact met de VNG en informeren wij de gemeenteraad, zodra wij een concreet voorstel voor een bijdrage hebben.

2.1. Ook al heeft onze gemeente formeel geen stedenbandrelatie meer met Gaziantep er zijn nog steeds onderlinge maatschappelijke contacten.

De Nijmeegse Stichting Wederopbouw Gaziantep heeft in december een factfindingmissie gehouden om te bezien op welke manier een bijdrage kan worden geleverd aan de wederopbouw in Gaziantep in Turkije. De Stichting heeft 6 projecten geselecteerd en heeft de gemeente benaderd met de vraag of een bijdrage kan worden geleverd.

2.2. Ook de Duitse gemeente Duisburg en de Engelse gemeente Beverly hebben plannen om bij te dragen aan wederopbouw van één of meer dorpsscholen waardoor internationale cofinanciering mogelijk wordt.

De kosten van een dorpsschool worden geschat op € 300.000 tot € 350.000 euro. Als Nijmegen ervoor kiest om een bijdrage te leveren, is een vorm van cofinanciering

denkbaar. Als het lukt om het geld voor ten minste één dorpsschool bij elkaar te brengen, dan levert de gemeente een bijdrage.

2.3. Een bijdrage van € 50.000 euro is redelijk.

De hoogte van een bijdrage is moeilijk vast te stellen, maar zal substantieel moeten zijn om realisatie mogelijk te maken van een school van circa € 300.000 tot € 350.000 euro. Een bedrag van € 50.000 euro is redelijk.

3.1. De initiatieven zijn niet subsidiabel en de uitgaven zijn onvoorzien.

Ten aanzien van het leveren van een bijdrage aan projecten geldt dat de aanvraag niet past binnen ons reguliere subsidiekader, zoals met betrekking tot subsidieregels voor migrantenorganisaties. De activiteiten komen niet direct ten goede aan de inwoners van Nijmegen en vinden niet in Nijmegen plaats. In de stadsbegroting 2024 is geen rekening gehouden met de voorgestelde (verwachte) uitgaven waardoor het programma Bestuur & Organisatie zal worden overschreden. Deze overschrijding zal dan worden gedekt uit de algemene middelen. Dit verantwoorden wij bij de stadsrekening 2024.

Kanttekeningen

1. De gemeente heeft in het voorjaar van 2023 al 1 euro per inwoner gedoneerd aan noodhulp voor Turkije en Syrië.

De bijdrage aan de ramp in Turkije en Syrië wordt met dit voorstel met nog € 50.000 euro verhoogd. Dit is aanvaardbaar omdat de extra bijdrage specifiek wordt ingezet in Gaziantep. Tussen Nijmegen en Gaziantep bestaan nog steeds warme maatschappelijke banden. De Nijmeegse Stichting Wederopbouw Gaziantep is daar een voorbeeld van.

2. In de wereld vonden in 2023 meerdere rampen en conflicten plaats: in Libië, Pakistan, Afghanistan, Bangladesh en recent in Israël/Palestina en daarnaast zijn er nog veel meer onderbelichte rampen en crises.

De vraag rijst wat voor beleid onze gemeente voert als het gaat om het tonen van solidariteit met de bevolking die onder deze rampen en crises lijdt. Het ontbreekt de gemeente aan een heldere beleidslijn. De VNG is momenteel bezig met het actualiseren van een verouderde leidraad. Zodra dit beschikbaar is, gaan wij het gebruiken om een Nijmeegse beleidslijn te formuleren voor internationale hulp.

Financiën

Provincie Al Haouz

De bijdrage aan de wederopbouw in de provincie Al Haouz in Marokko zal in de loop van 2024 duidelijk worden.

Gaziantep

Via voorwaardelijke cofinanciering komt een bijdrage van € 50.000 euro beschikbaar aan de Stichting Wederopbouw Gaziantep als het lukt om het geld bijeen te brengen voor de bouw van ten minste één dorpsschool in de regio Gaziantep in Turkije.

Vervolg

Provincie Al Haouz

Verder overleg met VNG International om af te stemmen over de deelprojecten in de provincie van Al Haouz en de concrete bijdrage van de gemeente Nijmegen. Deze bijdrage komt ten laste van het programma Bestuur & Organisatie.

Collegevoorstel

Gaziantep

Overleg met het bestuur van de Stichting Wederopbouw Gaziantep over de voorwaarden waaronder de gemeente Nijmegen een bijdrage van € 50.000 euro beschikbaar stelt in de vorm van cofinanciering. Deze bijdrage komt ten laste van het programma Bestuur & Organisatie.

Bijlage(n)

1. Verslag factfinding mission naar Gaziantep in Turkije (27 november – 1 december 2023), Stichting Wederopbouw Gaziantep.